DUBBA · OYSS HAZIRLIK
10. Sınıf Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi 1. Dönem 2. Ortak Yazılı Sınavı · Senaryo 6
Süre: 40 dakika · Her sorunun puanı yanında yazılıdır.

Adı Soyadı: .....
Sınıf / No: .....
Puan: .....

Telefonda aç: süreli çöz, paylaş

10. Sınıf Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi · 1. Dönem 2. Ortak Yazılı (Senaryo 6)

1. Aşağıdaki diyalogu okuyunuz.

> ***Lale:*** *Az önce sınıf grubuna bir mesaj attım. Bir tanıdığımdan duyduğuma göre yarınki okul gezisi iptal edilmiş. Herkes bilsin diye hemen paylaştım.*
>
> ***Mert:*** *Bunu okulun duyurusunda ya da öğretmenimizden duydun mu, yoksa yalnızca o tanıdığından mı?*
>
> ***Lale:*** *Sadece ondan duydum ama ona güveniyorum, o yüzden doğru olduğuna inanıyorum.*
>
> ***Mert:*** *Derste okuduğumuz ayeti hatırla: "Ey iman edenler! Bilmeden birilerine zarar verip de sonra yaptığınıza pişman olmamanız için, yoldan çıkmışın biri size bir haber getirdiğinde doğruluğunu araştırın." (Hucurat suresi 6. ayet)*

1.1. Lale'nin "Ona güveniyorum, o yüzden doğru olduğuna inanıyorum." sözünü, sadık haberin tanımına göre değerlendiriniz. Bir haberin sadık haber niteliği taşımasında esas olanın ne olduğunu belirtiniz.

1.2. Hucurat suresi 6. ayetten hareketle doğruluğu araştırılmadan yayılan bir haberin bireye ve topluma verebileceği **iki** zararı açıklayınız. Lale'nin bu durumda yapması gerekenleri ayete dayanarak yazınız.

2. Lise öğrencisi Ayaz, bir ders projesi için tuttuğu gözlem defterine şu notları yazmıştır.

> *"Martta bahçeye diktiğim fasulye tohumu iki hafta sonra filizlendi. Haziranda çiçek açtı, temmuzda meyve verdi; ağustosta kuruyan bitkiden topladığım tohumları gelecek bahar için sakladım. Her yıl aynı şey yeniden başlıyor."*
>
> *"Fizik dersinde öğretmenimiz, bir cismi nerede ve ne zaman bırakırsak bırakalım yere doğru düştüğünü, suyun deniz seviyesinde her seferinde aynı sıcaklıkta kaynadığını anlattı. Bilim insanları bu düzenli tekrarlara dayanarak yasalar ortaya koyuyor."*

Ayaz, notlarının altına ders kitabından şu iki ayeti eklemiştir:

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

> *"Peki onlar, Allah'ın yaratmayı nasıl başlattığını, sonra onu ardarda sürdürdüğünü görmezler mi? Kuşkusuz bu, Allah için kolaydır." (Ankebut suresi 19. ayet)*
>
> *"… Allah'ın yasalarında asla bir değişme bulamazsın; Allah'ın yasalarında asla bir sapma da bulamazsın." (Fatır suresi 43. ayet)*

2.1. Ayaz'ın iki notunu, Allah-âlem ilişkisinin hangi boyutunu yansıttıklarına göre ayetlerle eşleştiriniz. Her eşleştirme için nottan bir kanıt gösteriniz.

2.2. Kâinattaki değişmez yasaların insana sağladığı imkânı Ayaz'ın ikinci notuyla ilişkilendirerek açıklayınız. Bu durumun insana yüklediği **bir** sorumluluğu yazınız.

3. Bir öğrenci, sınıfta Allah'ın (cc) varlığının delilleri üzerine yapılan tartışmada üç arkadaşının söylediklerini not etmiştir.

> ***Cem:*** *"Gece gökyüzüne bakınca gezegenlerin her yıl aynı yörüngede dolanması, hiçbirinin diğerine çarpmaması bana bu düzeni kuran ve bir amaca yönelten bir yaratıcıyı düşündürüyor."*
>
> ***Efe:*** *"Sınavdan önceki gece çok kaygılıydım. Dua ettikten sonra içimi bir huzur kapladı; kendimi yalnız hissetmedim, Allah'a yakın olduğumu hissettim. O günden beri zorlandığımda bu duyguyu hatırlıyorum."*
>
> ***Selin:*** *"Bunların hiçbiri Allah'ı gözümüzle görmemizi sağlamıyor. Görmediğimiz bir şeyin varlığı hakkında delil getirmek boşuna."*

3.1. Cem ve Efe'nin düşüncelerinin hangi delile dayandığını yazınız. Her biri için düşüncedeki anahtar ifadeyi belirtiniz.

3.2. Selin'in itirazını değerlendiriniz. Delillerin gözle görmeye değil neye dayandığını açıklayınız ve bilginin yalnızca duyularla elde edilmediğini İslam'daki bilgi kaynaklarıyla gerekçelendiriniz.

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

4. Bir öğrenci, hudus delilini akıl yürütme basamaklarıyla gösteren bir kart hazırlamış, ancak ikinci basamağı boş bırakmıştır.

Basamak	İfade
1	Âlemdeki her şey değişmektedir.
2	……
3	Sonradan meydana gelen her şeyin, kendisini var edecek bir yaratıcıya ihtiyacı vardır.
Sonuç	O hâlde âlemi var eden bir yaratıcı vardır.

4.1. Kartın boş bırakılan ikinci basamağını yazınız ve bu basamağın akıl yürütmedeki görevini açıklayınız.

4.2. Çevrenizde gözlemlediğiniz bir değişimi örnek olarak seçiniz. Bu örneği kullanarak kartın birinci basamağını kendi gözleminizle yeniden yazınız ve gözleminizin delilin sonucuna nasıl ulaştırdığını açıklayınız.

5. Aşağıdaki ifadeler bir öğrencinin Allah'ın (cc) sıfatlarına ilişkin defterinden alınmıştır.

İfade	Açıklama
I	Allah'ın (cc) varlıkları yaratması ve canlılara rızık vermesi
II	Allah'ın (cc) zatına özgü olan ve yaratılmışlarda bulunmayan nitelikleri
III	Ayetlerde geçen, Allah'ın (cc) "eli", "yüzü" ve "yakın olması" gibi anlamları ifade eden nitelemeler
IV	Allah'ın (cc) âlemle ilişkisine konu olan, insanın kâinatta sonuçlarını gördüğü nitelikleri

Defterin kenarına öğrenci şu notu düşmüştür: *"Allah her şeyi görür. O hâlde O'nun görmesi de bizim görmemiz gibidir."*

5.1. Tablodaki ifadeleri zatî, fiilî ve haberî sıfatlardan hangisine ait olduklarına göre sınıflandırınız.

İfade	Sıfat türü
I	
II	
III	
IV	

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

5.2. Öğrencinin notundaki yanlışlığı basar sıfatı örneğiyle açıklayınız. III. ifadedeki nitelemelerin nasıl anlaşılması gerektiğini de yazınız.

6. Bir öğrenci, ders kitabındaki iki ayetin mealini defterine yazmıştır.

> *"Göklerdeki ve yerdeki her şey, mülkün sahibi, mukaddes, mutlak güç sahibi, hüküm ve hikmet sahibi olan Allah'ı tespih eder." (Cuma suresi 1. ayet)*
>
> *"O, karanlığı yarıp sabahı çıkarandır. Geceyi dinlenme zamanı, güneşi ve ayı da ince birer hesap ölçüsü kıldı. Bütün bunlar mutlak güç sahibinin, hakkıyla bilenin takdiridir (ölçüp biçmesidir)." (Enam suresi 96. ayet)*

6.1. Mealde geçen ifadelerden hareketle ayetlerde anılan Allah'ın (cc) **dört** ismini, mealdeki karşılıklarıyla birlikte yazınız.

Mealdeki ifade	Allah'ın (cc) ismi

6.2. Enam suresi 96. ayette geçen "hakkıyla bilen" ve "mutlak güç sahibi" ifadeleri Allah'ın (cc) hangi sıfatlarıyla ilişkilidir? Bir ismin bir sıfattan kaynaklanmasını, bu örneklerden birini kullanarak açıklayınız.

7. Lise öğrencisi Arya, Haşr suresinin 22-24. ayetlerinin anlamını öğrenmek için internette arama yapmış ve iki sayfa bulmuştur.

> ***Sayfa 1:*** *Meali kimin hazırladığı ve hangi kurumun yayımladığı belirtilmemiş bir blog. Ayetlerin anlamı yazarın kendi yorumlarıyla karışık verilmiş.*
>
> ***Sayfa 2:*** *Diyanet İşleri Başkanlığının yayımladığı mealin çevrim içi sürümü. 24. ayetin meali şöyle bitiyor: "… En güzel isimler O'nundur. Göklerde ve yerde olanların hepsi O'nu tespih eder…"*

Arya, Sayfa 1'deki bir yorumda bir hükümdarın "Kuddüs (her türlü eksiklikten uzak)" diye övüldüğünü de okumuştur.

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

7.1. Arya'nın ayetlerin mesajını doğru anlamak için hangi sayfayı tercih etmesi gerektiğini gerekçesiyle yazınız. Bir meal seçerken dikkat edilmesi gereken **iki** ölçütü belirtiniz.

7.2. "En güzel isimler O'nundur." ifadesine dayanarak bir hükümdarın "Kuddüs" diye övülmesini değerlendiriniz. Ayetteki "tespih" kavramının anlamını da açıklayınız.

Cevap anahtarı: çözdükten sonra okut.
Her maddenin tam puan ölçütü, kısmi ve sıfır puan durumu, olası yanıt. Kendini puanla, aynı sayfadan 40 dakikalık sayaçla yeniden çöz.

© 2026 Dubba. Bu yazılının soruları, şekilleri, puanlama anahtarı ve çözümleri Dubba'nın özgün eseridir (5846 sayılı FSEK); tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde ve değiştirilmeden çoğaltıp öğrencilere, sınıflara, okullara ve kurslara bedelsiz dağıtabilirsin; satılamaz, ücretli bir ürün ya da hizmette kullanılamaz, ticari amaçla kullanılamaz, başka sitede barındırılamaz, kaynak dubba.com.tr gösterilir. Telif Politikası 3. madde: dubba.com.tr/telif

DUBBA · OYSS HAZIRLIK **CEVAP ANAHTARI**

10. Sınıf Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi 1. Dönem 2. Ortak Yazılı Sınavı · Senaryo 6

Süre: 40 dakika · Her sorunun puanı yanında yazılıdır.

Anahtar ve sorular çevrim içi

10. Sınıf Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi · 1. Dönem 2. Ortak Yazılı (Senaryo 6)

1. Aşağıdaki diyalogu okuyunuz.

> ***Lale:*** *Az önce sınıf grubuna bir mesaj attım. Bir tanıdığımdan duyduğuma göre yarınki okul gezisi iptal edilmiş. Herkes bilsin diye hemen paylaştım.*
>
> ***Mert:*** *Bunu okulun duyurusunda ya da öğretmenimizden duydun mu, yoksa yalnızca o tanıdığından mı?*
>
> ***Lale:*** *Sadece ondan duydum ama ona güveniyorum, o yüzden doğru olduğuna inanıyorum.*
>
> ***Mert:*** *Derste okuduğumuz ayeti hatırla: "Ey iman edenler! Bilmeden birilerine zarar verip de sonra yaptığınıza pişman olmamanız için, yoldan çıkmışın biri size bir haber getirdiğinde doğruluğunu araştırın." (Hucurat suresi 6. ayet)*

1.1. Lale'nin "Ona güveniyorum, o yüzden doğru olduğuna inanıyorum." sözünü, sadık haberin tanımına göre değerlendiriniz. Bir haberin sadık haber niteliği taşımasında esas olanın ne olduğunu belirtiniz.

1.2. Hucurat suresi 6. ayetten hareketle doğruluğu araştırılmadan yayılan bir haberin bireye ve topluma verebileceği **iki** zararı açıklayınız. Lale'nin bu durumda yapması gerekenleri ayete dayanarak yazınız.

2. Lise öğrencisi Ayaz, bir ders projesi için tuttuğu gözlem defterine şu notları yazmıştır.

> *"Martta bahçeye diktiğim fasulye tohumu iki hafta sonra filizlendi. Haziranda çiçek açtı, temmuzda meyve verdi; ağustosta kuruyan bitkiden topladığım tohumları gelecek bahar için sakladım. Her yıl aynı şey yeniden başlıyor."*
>
> *"Fizik dersinde öğretmenimiz, bir cismi nerede ve ne zaman bırakırsak bırakalım yere doğru düştüğünü, suyun deniz seviyesinde her seferinde aynı sıcaklıkta kaynadığını anlattı. Bilim insanları bu düzenli tekrarlara dayanarak yasalar ortaya koyuyor."*

Ayaz, notlarının altına ders kitabından şu iki ayeti eklemiştir:

> *"Peki onlar, Allah'ın yaratmayı nasıl başlattığını, sonra onu ardarda sürdürdüğünü görmezler mi? Kuşkusuz bu, Allah için kolaydır." (Ankebut suresi 19. ayet)*
>
> *"… Allah'ın yasalarında asla bir değişme bulamazsın; Allah'ın yasalarında asla bir sapma da bulamazsın." (Fatır suresi 43. ayet)*

2.1. Ayaz'ın iki notunu, Allah-âlem ilişkisinin hangi boyutunu yansıttıklarına göre ayetlerle eşleştiriniz. Her eşleştirme için nottan bir kanıt gösteriniz.

2.2. Kâinattaki değişmez yasaların insana sağladığı imkânı Ayaz'ın ikinci notuyla ilişkilendirerek açıklayınız. Bu durumun insana yüklediği **bir** sorumluluğu yazınız.

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

3. Bir öğrenci, sınıfta Allah’ın (cc) varlığının delilleri üzerine yapılan tartışmada üç arkadaşının söylediklerini not etmiştir.

> ***Cem:*** *"Gece gökyüzüne bakınca gezegenlerin her yıl aynı yörüngede dolanması, hiçbirinin diğerine çarpmaması bana bu düzeni kuran ve bir amaca yönelten bir yaratıcıyı düşündürüyor."*
>
> ***Efe:*** *"Sınavdan önceki gece çok kaygılıydım. Dua ettikten sonra içimi bir huzur kapladı; kendimi yalnız hissetmedim, Allah’a yakın olduğumu hissettim. O günden beri zorlandığımda bu duyguyu hatırlıyorum."*
>
> ***Selin:*** *"Bunların hiçbiri Allah’ı gözümüzle görmemizi sağlamıyor. Görmediğimiz bir şeyin varlığı hakkında delil getirmek boşuna."*

3.1. Cem ve Efe'nin düşüncelerinin hangi delile dayandığını yazınız. Her biri için düşüncedeki anahtar ifadeyi belirtiniz.

3.2. Selin'in itirazını değerlendiriniz. Delillerin gözle görmeye değil neye dayandığını açıklayınız ve bilginin yalnızca duyularla elde edilmediğini İslam'daki bilgi kaynaklarıyla gerekçelendiriniz.

4. Bir öğrenci, hudus delilini akıl yürütme basamaklarıyla gösteren bir kart hazırlamış, ancak ikinci basamağı boş bırakmıştır.

Basamak	İfade
1	Âlemdeki her şey değişmektedir.
2	……
3	Sonradan meydana gelen her şeyin, kendisini var edecek bir yaratıcıya ihtiyacı vardır.
Sonuç	O hâlde âlemi var eden bir yaratıcı vardır.

4.1. Kartın boş bırakılan ikinci basamağını yazınız ve bu basamağın akıl yürütmedeki görevini açıklayınız.

4.2. Çevrenizde gözlemlediğiniz bir değişimi örnek olarak seçiniz. Bu örneği kullanarak kartın birinci basamağını kendi gözleminizle yeniden yazınız ve gözleminizin delilin sonucuna nasıl ulaştırdığını açıklayınız.

5. Aşağıdaki ifadeler bir öğrencinin Allah’ın (cc) sıfatlarına ilişkin defterinden alınmıştır.

İfade	Açıklama
I	Allah’ın (cc) varlıkları yaratması ve canlılara rızık vermesi
II	Allah’ın (cc) zatına özgü olan ve yaratılmışlarda bulunmayan nitelikleri
III	Ayetlerde geçen, Allah’ın (cc) "eli", "yüzü" ve "yakın olması" gibi anlamları ifade eden nitelemeler
IV	Allah’ın (cc) âlemle ilişkisine konu olan, insanın kâinatta sonuçlarını gördüğü nitelikleri

Defterin kenarına öğrenci şu notu düşmüştür: *"Allah her şeyi görür. O hâlde O'nun görmesi de bizim görmemiz gibidir."*

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

5.1. Tablodaki ifadeleri zatî, fiilî ve haberî sıfatlardan hangisine ait olduklarına göre sınıflandırınız.

İfade	Sıfat türü
I	
II	
III	
IV	

5.2. Öğrencinin notundaki yanlışlığı basar sıfatı örneğiyle açıklayınız. III. ifadedeki nitelemelerin nasıl anlaşılması gerektiğini de yazınız.

6. Bir öğrenci, ders kitabındaki iki ayetin mealini defterine yazmıştır.

> *"Göklerdeki ve yerdeki her şey, mülkün sahibi, mukaddes, mutlak güç sahibi, hüküm ve hikmet sahibi olan Allah'ı tespih eder." (Cuma suresi 1. ayet)*
>
> *"O, karanlığı yarıp sabahı çıkarandır. Geceyi dinlenme zamanı, güneşi ve ayı da ince birer hesap ölçüsü kıldı. Bütün bunlar mutlak güç sahibinin, hakkıyla bilenin takdiridir (ölçüp biçmesidir)." (Enam suresi 96. ayet)*

6.1. Mealde geçen ifadelerden hareketle ayetlerde anılan Allah'ın (cc) **dört** ismini, mealdeki karşılıklarıyla birlikte yazınız.

Mealdeki ifade	Allah'ın (cc) ismi

6.2. Enam suresi 96. ayette geçen "hakkıyla bilen" ve "mutlak güç sahibi" ifadeleri Allah'ın (cc) hangi sıfatlarıyla ilişkilidir? Bir ismin bir sıfattan kaynaklanmasını, bu örneklerden birini kullanarak açıklayınız.

7. Lise öğrencisi Arya, Haşr suresinin 22-24. ayetlerinin anlamını öğrenmek için internette arama yapmış ve iki sayfa bulmuştur.

> ***Sayfa 1:*** *Meali kimin hazırladığı ve hangi kurumun yayımladığı belirtilmemiş bir blog. Ayetlerin anlamı yazarın kendi yorumlarıyla karışık verilmiş.*
>
> ***Sayfa 2:*** *Diyanet İşleri Başkanlığının yayımladığı mealin çevrim içi sürümü. 24. ayetin meali şöyle bitiyor: "… En güzel isimler O'nundur. Göklerde ve yerde olanların hepsi O'nu tespih eder…"*

Arya, Sayfa 1'deki bir yorumda bir hükümdarın "Kuddüs (her türlü eksiklikten uzak)" diye övüldüğünü de okumuştur.

7.1. Arya'nın ayetlerin mesajını doğru anlamak için hangi sayfayı tercih etmesi gerektiğini gerekçesiyle yazınız. Bir meal seçerken dikkat edilmesi gereken **iki** ölçütü belirtiniz.

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

7.2. "En güzel isimler O'nundur." ifadesine dayanarak bir hükümdarın "Kuddüs" diye övülmesini değerlendiriniz. Ayetteki "tespih" kavramının anlamını da açıklayınız.

Puanlama anahtarı ve örnek cevaplar Dubba'nın hazırladığı örneklerdir; resmî değerlendirme ölçütleri ODSGM ve okulun tarafından belirlenir.

Soru – Öğrenme Çıktısı – Beceri

Soru	Öğrenme çıktısı	Beceri
1	DKAB.10.1.1. İslam'da bilginin yerini ve kaynaklarını çözümleyebilme	KB2.4. Çözümleme
2	DKAB.10.1.2. Allah-âlem ilişkisini müşahede edebilme	KB2.10. Çıkarım Yapma
3	DKAB.10.2.1. Allah'ın (cc) varlığının delillerini müşahede edebilme	KB2.4. Çözümleme
4	DKAB.10.2.1. Allah'ın (cc) varlığının delillerini müşahede edebilme	KB2.2. Gözlemleme
5	DKAB.10.2.2. Allah'ı (cc) gereği gibi tanıyabilmek için O'nun isim ve sıfatlarını bağlamına uygun kullanabilme	KB2.5. Sınıflandırma
6	DKAB.10.2.2. Allah'ı (cc) gereği gibi tanıyabilmek için O'nun isim ve sıfatlarını bağlamına uygun kullanabilme	KB2.10. Çıkarım Yapma
7	DKAB.10.2.3. Haşr suresinin 22-24. ayetlerindeki mesajları anlamak için Kur'an-ı Kerim meallerine başvurabilme	KB2.14. Yorumlama

Puanlama Tablosu

1.1	1.2	2.1	2.2	3.1	3.2	4.1	4.2	5.1	5.2	6.1	6.2	7.1	7.2	Toplam
8	6	8	6	6	8	6	6	8	6	8	6	8	10	100

Çözümler ve Puanlama Anahtarı

1.1. TAM PUAN (8 PUAN)

Puan formülü: Lale'nin sözünün değerlendirilmesi 4 puan + sadık haberde esas olanın belirtilmesi 4 puan = 8 puan

Beklenen cevap: Fiilen gerçekleşmiş bir olayın aktarılmasına sadık haber denir. Bir haberin sadık haber niteliği taşıması için esas olan, kişinin o habere inanması değil, olayın gerçekten yaşanmış olmasıdır. Lale habere inandığı ve kaynağına güvendiği için doğru saymaktadır; oysa gezinin iptal edildiği doğrulanmamıştır. Bu nedenle Lale'nin inanması, haberi sadık haber yapmaz. Ayrıca haber tek kişiden gelmiştir; farklı kişilerin aynı içerikle aktardığı mütevatir bir haber de değildir.

KISMİ PUAN: Sadık haberin tanımı doğru verilmişse 2 puan, Lale'nin sözüyle ilişkilendirilmişse 2 puan. "Esas olan olayın yaşanmış olmasıdır" belirtilmişse 4 puan; yalnızca "doğru olması gerekir" denmişse 2 puan.

SIFIR PUAN: Lale'nin haberi güvendiği için sadık haber kabul edilmişse 0 puan verilir.

1.2. TAM PUAN (6 PUAN)

Puan formülü: 2 zarar × 2 puan + yapılması gerekenler 2 puan = 6 puan

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

Kabul edilen zararlar (iki tanesi yeterli):

- Yanlış bilgiye dayanarak insanlar yanlış karar verir (ör. öğrenciler geziye hazırlanmaz, okula gelmez).
- Haberden etkilenen kişilere ya da kuruma bilmeden haksızlık edilir, zarar verilir.
- Kişiler arasında güven zedelenir; haberi yayan kişi sonradan pişmanlık duyar.
- Toplumda kargaşa ve huzursuzluk çıkar.

Yapılması gerekenler: Ayet, gelen haberin doğruluğunun araştırılmasını emretmektedir. Lale haberi okul duyurusu ya da öğretmen gibi güvenilir bir kaynaktan doğrulamalı; doğrulayamıyorsa paylaşmamalı, yanlış olduğu anlaşılırsa grupta düzeltme yapmalıdır.

KISMİ PUAN: Her zarar gerekçeli yazılmışsa 2 puan, gerekçesiz yazılmışsa 1 puan. Yapılması gerekenlerde "araştırma/doğrulama" ayetle ilişkilendirilmişse 2 puan; yalnızca "paylaşmamalıydı" denmişse 1 puan.

SIFIR PUAN: Ayetle ilgisiz cevaplar verilmişse 0 puan verilir.

2.1. TAM PUAN (8 PUAN)

Puan formülü: 2 not × (boyut ve ayet eşleştirmesi 2 puan + nottan kanıt 2 puan) = 8 puan

- **Birinci not → Ankebut suresi 19. ayet:** Allah'ın (cc) âlemdeki yaratması süreklidir. Kanıt: Tohumun filizlenmesi, çiçek açması, meyve vermesi ve "her yıl aynı şeyin yeniden başlaması".
- **İkinci not → Fatır suresi 43. ayet:** Allah'ın (cc) kâinatta değişmez yasaları vardır. Kanıt: Cismin her yerde ve her zaman yere düşmesi, suyun deniz seviyesinde hep aynı sıcaklıkta kaynaması.

KISMİ PUAN: Her not için boyut ve ayet doğru eşleştirilmişse 2 puan, yalnızca ayet doğruysa 1 puan. Nottan uygun kanıt gösterilmişse 2 puan.

SIFIR PUAN: Notlar ve ayetler ters eşleştirilmişse ve kanıt yoksa 0 puan verilir.

2.2. TAM PUAN (6 PUAN)

Puan formülü: sağlanan imkân 3 puan + sorumluluk 3 puan = 6 puan

Beklenen cevap: Kâinattaki yasalar değişmediği için insan olayları gözleyerek düzenli tekrarları fark edebilir, bunlardan bilimsel yasalar çıkarabilir ve geleceği öngörebilir. Ayaz'ın notundaki bilim insanları, düşmenin ve kaynamanın her seferinde aynı biçimde gerçekleşmesi sayesinde yasa ortaya koyabilmiştir.

Kabul edilen sorumluluklar (biri yeterli): Kâinattaki yasaları araştırıp öğrenmek; bu yasalara uygun davranmak (ör. güvenlik kurallarına uymak); bilgiyi insanlığın yararına kullanmak; düzeni bozacak davranışlardan kaçınmak, doğayı korumak.

KISMİ PUAN: İmkân nottaki örnekle ilişkilendirilmişse 3 puan, yalnızca "bilim yapılabilir" denmişse 1 puan. Sorumluluk gerekçesiyle yazılmışsa 3 puan, gerekçesiz yazılmışsa 1 puan.

SIFIR PUAN: İmkân ve sorumluluk ilgisiz yazılmışsa 0 puan verilir.

3.1. TAM PUAN (6 PUAN)

Puan formülü: 2 öğrenci × (delil 2 puan + anahtar ifade 1 puan) = 6 puan

- **Cem:** Teleolojik (gaye/düzen) delil. Anahtar ifade: "düzeni kuran ve bir amaca yönelten bir yaratıcı".
- **Efe:** Dinî tecrübe delili. Anahtar ifade: "Dua ettikten sonra içimi bir huzur kapladı … Allah'a yakın olduğumu hissettim."

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

KISMİ PUAN: Her delil adı 2 puan, uygun anahtar ifade 1 puan. Cem için "nizam ve gaye delili" adı kabul edilir.

SIFIR PUAN: İki delil de yanlışsa 0 puan verilir.

3.2. TAM PUAN (8 PUAN)

Puan formülü: itirazın değerlendirilmesi 2 puan + delillerin dayanağı 3 puan + bilgi kaynaklarıyla gerekçe 3 puan = 8 puan

Beklenen cevap: Selin'in itirazı yerinde değildir. Allah'ın (cc) varlığının delilleri gözle görmeye değil, kâinattaki düzen ve değişim gibi olguları gözlemleyip (müşahede) bunlardan akıl yoluyla sonuç çıkarmaya ve insanın iç dünyasında yaşadığı manevi deneyimlere dayanır. İslam'da nesnel bilgi kaynakları salim duyular, selim akıl ve sadık haberdir (vahiy). Duyular yalnızca gözlenebilen varlıklar hakkında bilgi verir; akıl, duyularla elde edilen verilerden sonuç çıkarır; gayb âlemine ait konularda ise bilginin kaynağı sadık haberdir. Bu nedenle bir şeyin gözle görülmemesi, onun hakkında bilgi edinilemeyeceği anlamına gelmez.

KISMİ PUAN: İtirazın yerinde olmadığı gerekçeyle belirtilmişse 2 puan, gerekçesiz 1 puan. Delillerin gözlem + akıl yürütmeye (ve manevi deneyime) dayandığı belirtilmişse 3 puan. Üç bilgi kaynağı yazılmışsa 1 puan, duyuların sınırı ve akıl/sadık haberin rolüyle ilişkilendirilmişse 2 puan.

SIFIR PUAN: Selin'in itirazı doğru kabul edilmişse 0 puan verilir.

4.1. TAM PUAN (6 PUAN)

Puan formülü: eksik basamak 3 puan + basamağın görevi 3 puan = 6 puan

- **İkinci basamak:** Değişen her şey sonradan meydana gelmiştir (sonradan var olmuştur).
- **Görevi:** Birinci basamaktaki gözlemi (değişim) üçüncü basamaktaki yargıya (yaratıcıya ihtiyaç) bağlar. Bu basamak olmadan "değişme" ile "sonradan meydana gelme" arasındaki ilişki kurulamaz ve sonuca ulaşılamaz.

KISMİ PUAN: İkinci basamak "değişen sonradan meydana gelir" anlamında yazılmışsa 3 puan. Görev, iki basamak arasında köprü kurma olarak açıklanmışsa 3 puan, yalnızca "gereklidir" denmişse 1 puan.

SIFIR PUAN: İkinci basamağa sonuç cümlesi ya da başka bir delilin ifadesi yazılmışsa 0 puan verilir.

4.2. TAM PUAN (6 PUAN)

Puan formülü: uygun gözlem 2 puan + birinci basamağın yeniden yazılması 2 puan + sonuca bağlama 2 puan = 6 puan

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

Örnek cevap: Gözlem: Mevsimler değiştikçe ağacın yaprakları sararıp dökülüyor, baharda yeniden yeşeriyor. Birinci basamak: "Bahçedeki ağaç gibi çevremdeki varlıklar sürekli değişmektedir." Ağaç değiştiğine göre sonradan meydana gelmiştir; sonradan meydana gelen her şeyin onu var edecek birine ihtiyacı olduğundan, bu değişim beni ağacı ve âlemi var eden bir yaratıcının varlığına ulaştırır.

KISMİ PUAN: Gözlem somut ve değişim içeriyorsa 2 puan. Birinci basamak gözlemle yeniden yazılmışsa 2 puan. Gözlem, "sonradan meydana gelme" ve "yaratıcıya ihtiyaç" basamaklarıyla sonuca bağlanmışsa 2 puan, basamak atlanmışsa 1 puan.

SIFIR PUAN: Değişim içermeyen bir gözlem (ör. düzen ya da güzellik) seçilmiş ve hudus basamaklarıyla ilişkilendirilmemişse 0 puan verilir.

5.1. TAM PUAN (8 PUAN)

Puan formülü: 4 ifade × 2 puan = 8 puan

İfade	Sıfat türü
I	Fiilî sıfat
II	Zatî sıfat
III	Haberî sıfat
IV	Fiilî sıfat

KISMİ PUAN: Doğru her sınıflama 2 puan.

SIFIR PUAN: Hiçbir sınıflama doğru değilse 0 puan verilir.

5.2. TAM PUAN (6 PUAN)

Puan formülü: yanlışlığın belirtilmesi 1 puan + basar örneğiyle açıklama 3 puan + haberî sıfatların anlaşılması 2 puan = 6 puan

Beklenen cevap: Öğrencinin notu yanlıştır. Allah’ın (cc) sıfatları yaratılmışların sıfatları gibi sonradan meydana gelmemiştir ve onlara benzemez. Allah’ın (cc) görmesini ifade eden basar sıfatı ile insanın görme yetisi arasında yalnızca isim bakımından benzerlik vardır; Allah’ın (cc) görmesi canlıların görmesiyle aynı değildir. III. ifadedeki haberî sıfatlar da insanlarda ya da diğer canlılarda bulunan organlara, fiillere ve sıfatlara benzetilerek anlaşılmamalıdır.

KISMİ PUAN: "Yanlıştır" yargısı 1 puan. Basar ile insanın görmesi arasında yalnızca isim benzerliği olduğu açıklanmışsa 3 puan, yalnızca "benzemez" denmişse 1 puan. Haberî sıfatların yaratılmışlara benzetilmemesi gerektiği belirtilmişse 2 puan, eksik ifade edilmişse 1 puan.

SIFIR PUAN: Öğrencinin notu doğru kabul edilmişse 0 puan verilir.

6.1. TAM PUAN (8 PUAN)

Puan formülü: 4 satır × 2 puan = 8 puan

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

Kabul edilen eşleştirmeler (dört tanesi yeterli):

Mealdeki ifade	Allah'ın (cc) ismi
mülkün sahibi	Melik
mukaddes	Kuddüs
mutlak güç sahibi	Aziz
hüküm ve hikmet sahibi	Hakîm
hakkıyla bilen	Alîm

KISMİ PUAN: Her satırda ifade ve isim doğru eşleştirilmişse 2 puan; isim doğru ama ifade eksikse 1 puan.

SIFIR PUAN: İsimler mealde karşılığı olmayan isimlerden seçilmişse o satıra 0 puan verilir.

6.2. TAM PUAN (6 PUAN)

Puan formülü: 2 sıfat × 1 puan + isim–sıfat ilişkisinin açıklanması 4 puan = 6 puan

- "Hakkıyla bilen" → **ilim** sıfatı; "mutlak güç sahibi" → **kudret** sıfatı.
- **Açıklama (örnek):** Alîm ismi ilim sıfatından kaynaklanır; çünkü bilme sıfatı olmayan bir varlığın "bilen" ismiyle nitelendirilmesi mümkün değildir. (Kudret sıfatı olmayan bir varlığa "her şeye gücü yeten" denemeyeceği örneği de kabul edilir.)

KISMİ PUAN: Her sıfat doğruysa 1 puan. İsim–sıfat ilişkisi "sıfat olmadan isim olmaz" mantığıyla açıklanmışsa 4 puan, yalnızca "ilişkilidir" denmişse 1 puan.

SIFIR PUAN: Sıfatlar yanlış ve ilişki açıklanmamışsa 0 puan verilir.

7.1. TAM PUAN (8 PUAN)

Puan formülü: sayfa seçimi ve gerekçe 4 puan + 2 ölçüt × 2 puan = 8 puan

- **Seçim:** Sayfa 2. Mealin hangi kurum tarafından yayımlandığı bellidir; Diyanet İşleri Başkanlığının yayımladığı meal, kitabın önerdiği kaynaktır. Sayfa 1'de mealin kaynağı belirsizdir ve ayetlerin anlamı yazarın yorumlarıyla karışmıştır.
- **Kabul edilen ölçütler (iki tanesi yeterli):**
- Mealin kimin hazırladığı ve hangi kurumca yayımlandığının belli olması
- Ayetin anlamının yorumdan ayrı, açık biçimde verilmesi
- Güvenilir bir kurumun (ör. Diyanet İşleri Başkanlığı) basılı ya da resmî çevrim içi mealinin kullanılması
- Ayetin bütün olarak, bağlamından koparılmadan verilmesi

KISMİ PUAN: Sayfa 2 seçilip kaynak belliliği ve yorumdan ayrılık gerekçe gösterilmişse 4 puan, gerekçesiz seçim 1 puan. Her ölçüt 2 puan.

SIFIR PUAN: Sayfa 1 seçilmiş ve ölçüt yazılmamışsa 0 puan verilir.

7.2. TAM PUAN (10 PUAN)

Puan formülü: değerlendirme 6 puan + tespihin anlamı 4 puan = 10 puan

Beklenen cevap: Ayette en güzel isimlerin Allah'a (cc) ait olduğu bildirilmektedir. Buna göre hiç kimse Allah'a (cc) bu isimlerde ortak olamaz. "Kuddüs" Allah'ın (cc) her türlü eksiklikten uzak olduğunu ifade eden bir isimdir; bir hükümdarın ya da herhangi bir insanın bu isimle övülmesi doğru değildir, çünkü insan

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

eksikliklerden uzak değildir. Tespih ise Allah’ı (cc) kendisine uygun olmayan tüm nitelemelerden uzak görmek ve O'na ibadet etmek anlamına gelir; ayette göklerde ve yerde olan her şeyin Allah’ı (cc) tespih ettiği bildirilmektedir.

KISMİ PUAN: "En güzel isimler Allah’ındır, kimse bu isimlerde ortak olamaz" ilkesi yazılmışsa 3 puan; hükümdarın övülmesinin bu ilkeye aykırı olduğu gerekçesiyle belirtilmişse 3 puan. Tespihin iki anlamından (uzak tutmak, ibadet) biri yazılmışsa 2 puan, ikisi yazılmışsa 4 puan.

SIFIR PUAN: Hükümdarın "Kuddüs" diye övülmesi uygun bulunmuşsa değerlendirme puanı verilmez.

© 2026 Dubba. Bu yazılının soruları, şekilleri, puanlama anahtarı ve çözümleri Dubba’nın özgün eseridir (5846 sayılı FSEK); tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde ve değiştirilmeden çoğaltıp öğrencilere, sınıflara, okullara ve kurslara bedelsiz dağıtabilirsin; satılamaz, ücretli bir ürün ya da hizmette kullanılamaz, ticari amaçla kullanılamaz, başka sitede barındırılamaz, kaynak dubba.com.tr gösterilir. Telif Politikası 3. madde: dubba.com.tr/telif